

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 51g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 116
alin. (5), 353 alin. (1) și 446 alin. (2) din Codul de procedură civilă

CHIȘINĂU

14 martie 2019

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 51G/2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 7 martie 2019,
Înregistrată pe aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 14 martie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi din Codul de procedură civilă:

- teza a doua a articolului 116 alin. (5) „Încheierea prin care s-a făcut repunerea în termen nu se supune recursului.”;

- textul „prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac” din teza întâi a articolului 353 alin. (1);

- teza a doua a articolului 446 alin. (2) „Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii.”,

ridicată de către reprezentantul S.R.L. „Oligor-Prim”, parte în dosarul nr. 2r-22/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională pe 7 martie 2019 de un complet de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție (doamnele judecătore Tatianna Vieru, Maria Ghervas și Nina Vascan), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 2 iunie 2016, Judecătoria Râșcani, municipiul Chișinău, a emis o ordonanță cu privire la încasarea datoriei de la S.R.L. „Geamtal” în beneficiul S.R.L. „Oligor-Prim”. Pe 23 iunie 2017, lichidatorul debitorului S.R.L. „Geamtal” a depus obiecții motivate împotriva ordonanței menționate și a solicitat repunerea în termenul pentru depunerea obiecțiilor.

4. Prin încheierea din 4 septembrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis cererea lichidatorului debitorului S.R.L. „Geamtal” cu privire la repunerea în termenul de depunere a obiecțiilor, i-a admis obiecțiile, a anulat ordonanța judecătorească din 2 iunie 2016 și i-a explicat creditorului

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 51G/2019

faptul că pretenția sa poate fi înaintată în cadrul procedurii de examinare a acțiunii civile.

5. Pe 22 septembrie 2017, S.R.L. „Oligor-Prim” a depus o cerere de revizuire a încheierii din 4 septembrie 2017. Printr-o încheiere din 28 februarie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a respins ca inadmisibilă această cerere de revizuire. Încheierea cu privire la inadmisibilitatea revizuirii a fost contestată cu recurs, iar printr-o decizie din 31 mai 2018, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul.

6. Pe 6 iunie 2018, S.R.L. „Oligor-Prim” a solicitat revizuirea deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2018. Printr-o încheiere din 19 iulie 2018, Curtea de Apel Chișinău a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire. Această încheiere a fost contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție.

7. Pe 14 ianuarie 2019, reprezentantul S.R.L. „Oligor-Prim” a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor menționate la § 1.

8. Printr-o încheiere din 27 februarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

10. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 116 Repunerea în termen

„[...]”

(5) Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea de repunere în termen poate fi atacată cu recurs. Încheierea prin care s-a făcut repunerea în termen nu se supune recursului.”

Articolul 353 Anularea ordonanței judecătorești

„(1) În termen de 5 zile de la data depunerii obiecțiilor conform art.352 alin.(2) sau examinării obiecțiilor conform art.352 alin.(5), judecătorul care a emis ordonanța

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 51G/2019

dispune, prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac, admiterea obiecțiilor debitorului, dacă acestea sunt temeinice și veridice, și anularea ordonanței sau dispune, prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac, respingerea obiecțiilor.

[...]"

Articolul 446

Dispozițiile judecătorești care pot fi supuse revizuirii

„(1) Pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

(2) Încheierile de încetare a procesului conform art. 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art. 186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.”

Articolul 452

Examinarea cererii de revizuire

„[...]

(2) Dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul excepției a menționat că, potrivit articolului 116 alin. (5) din Codul de procedură civilă, încheierea de repunere în termen nu se supune recursului. Potrivit articolului 353 alin. (1) din Cod, încheierea prin care se admit obiecțiile debitorului împotriva ordonanței judecătorești nu poate fi supusă niciunei căi de atac. De asemenea, autorul a menționat că, potrivit articolului 446 alin. (2), nu pot fi supuse revizuirii încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei. În opinia autorului excepției, aceste prevederi ar fi contrare dreptului la un proces echitabil, pentru că nu permit contestarea unor hotărâri judecătorești, în special încheierile de repunere în termen și încheierile de admitere a obiecțiilor debitorului în procedura ordonanței.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către S.R.L. „Oligor-Prim”, parte în dosarul nr. 22r-22/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție. Sesizarea este formulată de către un subiect căruia i s-a

conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Curtea menționează că excepția de neconstituționalitate presupune existența unei legături între norma contestată și fondul litigiului principal, precum și verificarea conformității normei contestate cu Constituția.

16. Astfel, pentru a declara admisibilă sesizarea, Curtea trebuie să verifice mai întâi dacă prevederile contestate din Codul de procedură civilă sunt aplicabile la soluționarea cauzei de către instanța de judecată.

17. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect un recurs împotriva unei încheieri de respingere a cererii de revizuire ca inadmisibilă.

18. Potrivit articolului 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă, examinarea și dezbaterile cu privire la cererea de revizuire se limitează doar la admisibilitatea acesteia. Așadar, în procedura revizuirii, instanța de judecată verifică cererea de revizuire doar sub aspectul îndeplinirii condițiilor în care poate fi depusă, referitoare la hotărârile ce pot fi atacate, verifică cazurile ce justifică revizuirea, verifică titularii cererii și respectarea termenelor.

19. Având în vedere faptul că procedura revizuirii privește doar examinarea admisibilității acesteia, Curtea constată că în procedura recursului împotriva încheierii de respingere a cererii de revizuire ca inadmisibilă instanța de recurs se limitează la controlul examinării corecte a condițiilor de admisibilitate a revizuirii. Prin urmare, Curtea constată că, în procedura în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, instanța de judecată nu urmează să aplice normele contestate, care stabilesc că încheierea de repunere în termen și încheierea de admitere a obiecțiilor debitorului în procedura ordonanței nu se supun recursului.

20. În acest sens, Curtea conchide că excepția de neconstituționalitate a prevederilor contestate din articolele 116 alin. (5) și 353 alin (1) din Codul de procedură civilă are caracterul unei *actio popularis* și, prin urmare, nu poate fi acceptată pentru examinare în fond. În cazul în care Curtea ar admite acest capăt de sesizare, ea și-ar ignora propria jurisprudență, *i.e.* Hotărârea nr. 2 din februarie 2016, § 82, care prevede condițiile pe care trebuie să le întrunească excepția.

21. Curtea observă că, eventual, în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate ar putea fi aplicate dispozițiile contestate din articolul 446 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora nu pot fi supuse revizuirii încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei. Aceste prevederi legale reglementează hotărârile care pot fi supuse revizuirii, deci stabilesc condiții pentru admisibilitatea revizuirii.

22. Totuși, Curtea nu poate reține critica acestor dispoziții legale în raport cu dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 20 din Constituție, care este corespondentul articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Sub acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că articolul 6, în principiu, nu este aplicabil în cazul procedurii în care este examinată o cerere de revizuire a unui proces civil care s-a finalizat printr-o hotărâre definitivă. Căile extraordinare de atac prin care se solicită redeschiderea procedurilor judiciare nu implică, în mod normal, determinarea

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 51G/2019

drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, pentru că în privința acestora există o hotărâre care se bucură de autoritatea lucrului judecat (a se vedea *Bochan v. Ucraina* (nr. 2) [MC], 5 februarie 2015, § 44).

23. Având în vedere această interpretare existentă în jurisprudența europeană, Curtea nu consideră incident în acest caz dreptul la un proces echitabil în privința dispozițiilor contestate ale articolului 446 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate:

- a tezei a doua a articolului 116 alin. (5) din Codul de procedură civilă „Încheierea prin care s-a făcut repunerea în termen nu se supune recursului.”;

- a textului „prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac” din teza întâi a articolului 353 alin (1) din Codul de procedură civilă;

- a tezei a doua a articolului 446 alin. (2) din Codul de procedură civilă „Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii.”,

ridicată de către S.R.L. „Oligor-Prim”, parte în dosarul nr. 2r-22/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 14 martie 2019

DCC nr. 39

Dosarul nr. 51g/2019